

Бюлетень КІУСу 2018

Фратмент з пляката про літературний вечір з Андрієм Любкою, 30 жовтня 2017 р. (Дизайн: Галина Клід/КІУС.)

Презентація 4-го тому англomовного перекладу праці Михайла Грушевського «Історія України-Руси» в Едмонтоні 25 жовтня 2017 р. Підготовка цього тому до друку була щедро підтримана та фінансована Українською канадською фундацією ім. Тараса Шевченка. Зліва направо: проф. Франк Сисин, директор Центру ім. П. Яцика, вручає примірник видання Андрію Гладивесському, президентові, та Гордону Гордію, членові Ради Шевченківської фундації. (Світлина: Олександр Панкєєв/КІУС.)

Програма вивчення сучасної України

Програма вивчення сучасної України (ПВСУ) була задумана в 2012 р. з метою створення структури для досліджень сучасної України на базі Канадського інституту українських студій (КІУС) та осучаснення мандату його наукових завдань. Головне завдання програми — вивчити шлях розвитку пострадянської України, зосередивши водночас увагу на сучасній політиці та міських і регіональних дослідженнях та культурології. Першим виконуючим обов'язки координатора ПВСУ був д-р Богдан Герасимів (2012–16). Окрім того, впродовж цих же чотирьох років, д-р Тарас Кузьо був науковим дослідником програми та працював над проектом дослідження донецького клану в Радянському Союзі та в Україні.

У 2017 р., з реорганізацією ПВСУ, новим директором програми став д-р Володимир Кравченко. Були призначені також наукова дослідниця д-р Вікторія Яковлева та координатор з питань електронних комунікацій Олександр Панкєєв. 2018 року до праці в рамках програми приєдналися стипендіятка Постдокторської програми Вічного фонду ім. родини Стасюків у КІУСі д-р Джесіка Зихович, а також декілька запрошених науковців із України.

Упродовж останніх шести років ПВСУ сприяла проведенню міжнародних конференцій, симпозіумів та круглих столів. Серед них — симпозіум з нагоди першої річниці Революції Євромайдану (Революції Гідності) в Україні (березень

Читати далі... ➔

Слухачі лекції Ярослава Балана в Києві про канадську журналістку, яка була свідком Голодомору. 7 жовтня 2017 р. (Світлина: HREC in Ukraine.)

У цьому випуску

- 1 Програма вивчення сучасної України
- 4 Слово директора
- 6 У полі зору — програми та проекти КІУСу
- 14 In Memoriam
- 15 Щорічні лекції КІУСу
- 17 Новини КІУСу

2015); конференція «Перемовини про кордони: порівняння досвіду Канади, Європи та України» (жовтень 2014); круглий стіл «Україна, Росія і Захід: на межі війни» (березень 2014); конференція «Україна в складі Європи: можливості та перешкоди» (жовтень 2013) та одноденний форум «Торгівля жінками в Україні: реагування уряду й неурядового сектору» (березень 2013).

Найголовніші три сфери спеціалізації програми — «Україна в світі», «Україна пострадянська» та «Сучасний стан українських досліджень». Вивчаючи ці питання, ПВСУ також звертається до тем, які співзвучні із досвідом Канади, таких як багатокультурність, громадянське суспільство, соціально-культурні аспекти модернізації та політика ідентичності.

Зосереджуючи зусилля для створення спільноти фахівців у цій ділянці, ПВСУ планує найближчим часом організувати декілька міжнародних конференцій, семінарів та публічних лекцій.

Унаслідок реорганізації, ПВСУ продовжує наукові надбання колишньої Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків та об'єднує у своїй структурі Програму дослідження Східної України ім. Ковальських і щойно оголошену Постдокторську стипендію вивчення модерної та сучасної України ім. Джанет Байдужої. Попри все вищезгадане, ПВСУ ще не забезпечила необхідні кошти для своєї сталої діяльності.

Просимо ознайомитися з новим веб-сайтом програми, значно вдосконаленим та оновленим онлайн ресурсом: <https://tinyurl.com/y7a73msu>

Будемо раді Вашим відгукам про ПВСУ та сучасні дослідження КІУСу. Долучайтеся до спілкування через веб-сайт ПВСУ і сторінку КІУСу в соціальній платформі «Facebook» та діліться Вашими думками електронною поштою (cusp@ualberta.ca) чи телефоном (780) 492-6846.

Програма дослідження Східної України ім. Ковальських

Метою Програми дослідження Східної України (ПДСУ) ім. Ковальських КІУСу є просування і підтримка академічних досліджень Східної і Південної України, що ґрунтуються на міждисциплінарних підходах, а також інтегрування цих досліджень у глобальний історичний контекст та міжнародні академічні форуми.

Напрямки діяльності Програми ім. Ковальських спираються на засади інтелектуальної свободи, суперництва, відкритості та соціальних цінностей досліджень. Вони також спрямовані на зміцнення громадянських і демократичних ідеалів та принципів відкритого суспільства в Україні. У рамках ПВСУ, впродовж 2017/2018 академічного року Програма ім. Ковальських підтримала видання друком десяти книжок, написаних

вченими із Східної України з різних тем історії та соціології. У цих працях досліджуються різні аспекти соціально-економічного розвитку, релігійного життя та історичної спадщини у східноукраїнському регіоні, починаючи з кінця XVIII до початку XXI століть.

Впродовж цього часу Програма ім. Ковальських також спонсорувала три конференції в Україні: «Мова/„мови“ міста та формування ідентичності населення Харкова (кінець XVIII — початок XXI століть)» (23 лютого 2018 р.), «Трансформації історичної пам'яті» (22-23 лютого 2018 р.), «1917 рік в історії Центрально-Східної Європи (до 100-річчя Центральної Ради)» (3 березня 2017 р.); круглий стіл «Українсько-російське пограниччя: можливості вивчення колективних ідентичностей населення Донбасу в умовах гібридної війни методами усної історії» (8-10 вересня 2017 р.), і два семінари: «Множинність поділів: межі та кордони

Габсбурзької, Османської та Російської імперій у XIX — на початку XX століття» (28–29 вересня 2017 р.) і «Праця як цінність і практика (1917–1991 рр.): візуальні образи, символи, тексти» (16 березня 2018 р.).

У квітні 2017 дорадчий комітет у складі вчених із Харкова, Дніпра і Запоріжжя назвав переможців XVII конкурсу студентських наукових робіт на здобуття премії імені Ковальських з українознавства. Ними стали: Тетяна Папернюк (Український католицький ун-т), Надія Ткачук (Вінницький державний педагогічний ун-т ім. М. Коцюбинського), Маргарита Кучеренко (Харківський національний ун-т ім. В. Н. Каразіна), Михайло Ломоносов (Ніжинський державний ун-т імені М. Гоголя), Анастасія Підгірна (Полтавський національний педагогічний ун-т ім. В. Г. Короленка), Станіслав Могильний (Центрально-Європейський ун-т (Будапешт) та Степан Бліндер (Національний ун-т «Києво-Могилянська академія»).

<https://tinyurl.com/yc5ca7w>

Цей конкурс був останнім зі щорічних конкурсів студентських наукових робіт ім. Ковальських, оскільки завдання проекту було виконано, і далі відбудеться його реорганізація.

Формат Програми ім. Ковальських змінився з різних причин. Нині у КІУСі вона діє у складі ПВСУ, і з 2018 року розвивається відповідно до головних завдань ПВСУ. Тепер Програма підтримує три нових, заснованих у Харкові проекти, які очолюють окремі наукові керівники: «Україна в Центрально-Східній європейській перспективі» (директор д-р Сергій Страшнюк), «Міський ландшафт Східної та Південної України» (директор д-р Сергій Посохов) та «Чорноморський регіон в українському контексті» (директор д-р Михайло Станчев). Програма ім. Ковальських також продовжує підтримувати проект у Запоріжжі, спрямований на збір і вивчення джерел сучасної та новітньої історії Південної України (директор д-р Володимир Мілчев). Передбачено, що в рамках кожного із цих проектів будуть організовані і проведені семінари, дослідницькі робітні, міжнародні конференції та побачать світ нові публікації.

У вільний доступ в мережі викладено випуск № 26 (2018) «Вісника Харківського національного ун-ту імені В. Н. Каразіна», котрий входить в серію «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки», започатковану 1996 р. Випуск містить статті, підготовлені учасниками конференції «Мова/„мови“ міста та формування ідентичності населення Харкова (кінець XVIII — початок XXI ст.)». Головну увагу приділено теоретичним та методологічним проблемам урбаністичних студій, особливостям формування міського простору та його сприйняття мешканцями, розвитку міської топоніміки, символічній мові міста. Проблеми розвитку Харкова висвітлено в порівняльному контексті із

іншими містами України, європейським та світовим досвідом. Видання (як і проведення конференції) здійснено за фінансової підтримки Програми імені Ковальських КІУСу.

<https://periodicals.karazin.ua/uhistory/issue/view/720>

Постдокторська стипендія вивчення модерної та сучасної України ім. Джанет Байдужої

Велика прихильниця КІУСу д-р Джанет Байдужа, випускниця Альбертського ун-ту та колишня лікарка-спеціалістка з Онтаріо (а нині на пенсії в Едмонтоні), у 2016 р. взяла на себе зобов'язання пожертвувати КІУСові 250 000 дол. упродовж 5 років. Щорічний внесок планується розділити між Постдокторською стипендією вивчення модерної та сучасної України ім. Джанет Байдужої (90%) та Вічним фондом ім. д-ра Джанет Байдужої (10%). Першим одержувачем цієї престижної нагороди (2017–18) став д-р Олександр Мельник (докторантура Торонтського ун-ту, 2016) для праці над темою «Історична політика, змагання за легітимність та (ре)конструкція політичних спільнот в Україні під час Другої світової війни».

КІУС з приємністю повідомляє, що другим одержувачем нагороди (2018–19) став д-р Олексій Полегкий (докторантура з політології Вроцлавського ун-ту, Польща, та зі суспільних наук Антверпенського ун-ту, Бельгія, 2016).

Д-р Полегкий досліджуватиме тему «Ідентичності між травмою та ностальгією після Революції Євромайдану в Україні».

Канадський інститут українських студій

4-30 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton AB T6G 2H8

Canada

Телефон: (780) 492-2972

Факс: (780) 492-4967

Е-пошта: cious@ualberta.ca

www.cious.ca

«Бюлетень КІУСу»

Передрук дозволено за поданням джерела
ISSN 1485-7979

Угода про розповсюдження періодичних
друкованих видань No. 40065596

Редактор випуску: д-р Сергій Ціпко

Англомовна редакція: Ксеня Мариняк

Український переклад: Людмила Левченко

Україномовна редакція: Галина Клід

Художньо-технічне оформлення: Галина Клід

У справах, що стосуються проекту «Encyclopedia of Ukraine» в Інтернеті, Видавництва КІУСу, Науково-освітнього центру вивчення Голодомору або Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика, просимо звертатися за адресою:

CIUS—Toronto Office

256 McCaul Street, Rm. 302

University of Toronto

Toronto ON M5T 1W5

Canada

Телефон: (416) 978-6934

Факс: (416) 978-2672

Е-пошта: cious@utoronto.ca

***До уваги шанувальників української мови. Це видання підготовлено на засадах Правопису 1928 р.

Слово директора

Важливіше, ніж будь-коли: українознавство та діяльність КІУСу

Вірогідно, що за всю свою історію Україна та український народ ніколи не опинялися у самому центрі суспільної уваги та не зазнавали такого критичного розгляду, як нині. Попри те що внаслідок проголошення незалежності в 1991 році та мирної Помаранчевої революції 2004 року значно піднявся рівень поінформованості про Україну, саме драматичні події Євромайдану — Революції Гідності у 2013–14 рр., подальша незаконна окупація Криму Росією та безнастанна військова агресія у Донбасі поставили тему України в центрі майже щоденних дискусій цілого світу.

Українознавство вже більше не просто цікава галузь досліджень для вчених, але й ділянка стратегічного значення для світової спільноти. Україна знову знаходиться у центрі геополітичної боротьби у Східній Європі, що має глибокі наслідки для міжнародного ладу, встановленого наприкінці Другої світової війни. Більше того, Україна навіть розглядається як провісниця майбутнього для ліберальних демократій Заходу, декотрі з яких нині опинились під загрозою впливів авторитарних рухів з обох боків політичного спектру. Особливо тривожним є факт, що ці екстремістські течії сьогодні торують собі шляхи в тих країнах, які з давніх-давен вважаються твердинями вільних і чесних виборів, верховенства права та незалежних засобів масової інформації (ЗМІ).

Для Канадського інституту українських студій (КІУС) нинішня ситуація являє собою водночас чудову можливість і значну проблему. Після широкомасштабного ігнорування та неприхованої байдужості, які впродовж століть зазвичай характеризували ставлення до українських справ, теперішній неослабний інтерес до України та українців багато в чому є суттєвим поступом, який варто вітати. Рівночасно, внаслідок надзвичайних обставин розвитку сучасної України перед Інститутом постають безпрецедентні вимоги та сподівання, не всі з яких можуть бути успішно задоволені обмеженими людськими та фінансовими ресурсами КІУСу.

Що є безсумнівним, вочевидь, це те, що вивчення України є важливішим й актуальнішим, ніж будь-коли. Наскільки високі ці стратегічні ставки стає більш зрозумілим з того факту, що Україна є мішенню невпинної дезінформаційної

кампанії, яка є ключовим інструментом гібридної війни Росії Путіна проти України та Заходу в цілому. Ця добре фінансована атака ведеться не лише в царині нинішніх подій, але також спрямована вплинути на тлумачення наративів з історії українських земель від часів Київської Руси до наших днів.

Ярослав Балан, директор КІУСу.
(Світлина: Ростислав Сорока/КІУС.)

У рамках засобів в арсеналі цієї наступальної тактики на Україну Кремль санкціонує та сприяє проведенню досліджень, що підтримують суперечливі та часто навмисно спотворені імперські оцінки історії України. Російські державні архіви вибірково надають або довільно відмовляють у доступі до своїх збірок на підставі політичних критеріїв, а влада Кремля залякує критиків і карає об'єктивних російських науковців, які зважуються сумніватися в офіційних догматах щодо російської держави та російського суспільства. Частково ці дії спрямовані на дискредитацію права України на незалежне існування і підриє суверенітету та територіальної цілісності України, тоді як вона прагне залишити позаду отруйний спадок вторгнення та пригнічення іноземними силами.

Хоча багатьом вченим хочеться вірити, що вони перебувають поза цим конфліктом і що на їхню працю не впливають політичні міркування,

насправді ж академічна царина є, до великої міри, частиною бойовища, по суті, війни ідей та цивілізаційних цінностей. Науковці з досліджень Росії та Східної Європи, в тому числі України, застосовують у своїх аналізах — свідомо чи підсвідомо — упередження і суб'єктивізм, які вони несхильні визнати. Це не заважає деяким з них звинувачувати українських колег з протилежними поглядами в тому, що вони, начебто, уражені «емігрантськими», «етнічними» або «націоналістичними» упередженнями, або в «політизації» суперечливих питань, що мають переважно політичний характер. Деякі з цих «експертів» є трохи більше, ніж кваліфікованими апологетами мітологій «Третього Риму», створених протягом століть для слугування інтересам російського експансіонізму. Інші — це старі «советологи», які спершу були здивовані і дещо розгублені розпадом Радянського Союзу, але з відродженням реваншистської Росії та утвердженням путінської доктрини «Рускій мір» як осердя російського націоналістичного світогляду швидко здобули «друге дихання» та заохочення.

На щастя, спостерігається зріст кількості авторитетних учених та студентів (багато з яких не мають українського

походження), що спеціалізуються у ділянці українознавства і які мають набагато докладніше і тонше розуміння минулого й сучасного скрутного становища України. Цьому сприяла також і діяльність КІУСу, який впродовж чотирьох десятиліть опублікував майже 200 книжок з історії та культури України, в тому числі й з історії українців у Канаді та української діаспори. Водночас, КІУС виступає ведучим закладом у поширенні дискусій про Україну через долання лінгвістичних кордонів. З одного боку, інститут розробляє інноваційні ресурси для тих, хто прагне вивчити українську мову, а з іншого — надає студентам та інтелігенції в Україні можливості для покращення англійської мови, що має велике значення для забезпечення ефективної участі в міжнародних академічних форумах.

Ці зусилля відіграли важливу роль у вихованні нового (після здобуття Україною незалежності) покоління фахівців-українознавців, які можуть з довірою покладатися на джерела, котрі раніше не були широко доступними, і які містять трактування, що прояснюють старі або сумнівні припущення. Сотні студентів та фахівців-українознавців отримали стипендії, гранти та нагороди КІУСу, взяли участь у конференціях, публікаціях або виступили з лекціями, які були підтримані чи фінансовані Інститутом. Перелік осіб, котрі прямо або опосередковано скористались результатами діяльності КІУСу, є довгим та вражаючим, і це висвітлюється щорічно в цьому «Бюлетені/Newsletter».

Цими та іншими досягненнями КІУС завдячує, до великої міри, підтримці з боку української громади. Ми з вдячністю відзначаємо далекоглядність та щедрість жертводавців, які створили благодійні фонди для фінансування заходів і починів Інституту в різних ділянках академічної царини.

Хоч інститут був заснований, перш за все, для сприяння науковим дослідженням та видавничій справі, а також для виховання студентів у всіх ділянках українознавства, КІУС також намагався, при змозі, в рамках своїх засобів та положень мандату, долучатися до дискусій, які виринали з горна поточних подій в Україні. Іноді це передбачало виступи співробітників КІУСу з інформацією і коментарями у ЗМІ про події, що відбуваються в Україні, як це сталося під час подій Євромайдану, коли співробітники КІУСу в Едмонтоні та Торонті давали численні інтерв'ю у ЗМІ по всьому світі. Проте в багатьох інших випадках коментатори і політологи, які беруть активну участь в обговорюванні перебігу нинішніх подій в Україні чи про її минуле, поклалися саме на вірогідність довідкових і джерельних матеріалів з багатолітнього видавничого доробку КІУСу.

Нині КІУС знаходиться на чолі кількох важливих ініціатив, які дозволяють краще пізнати критичні аспекти української історії у часи, коли країна стикається з реальною загрозою свого існування. Однією з таких ініціатив є Науково-освітній центр вивчення Голодомору (НОЦВГ/НРЕС), який на базі нових досліджень розширює знання про штучний голод в Україні з метою геноциду, спричинений сталінською диктатурою у 1932–33 роках. НОЦВГ робить свій внесок у краще розуміння цього злочину проти людства, вчиненого більше восьмидесяти п'яти років тому. Сьогоднішня діяльність Центру є особливо актуальною, зважаючи на намагання режиму Путіна поступово реабілітувати Йосипа Сталіна та більшовицьке правління.

У рамках діяльності своєї Програми вивчення сучасної України (ПВСУ/CUSP) КІУС не менш активно сприяє обговоренню та безсторонній аналізі сьогодення України. ПВСУ організувала і провела лекції та конференції з таких різноманітних питань, як «отаманщина» бойовиків у Донбасі, фінансова система України та Чорноморський регіон як перетин цивілізацій і культур.

Історичний ракурс вивчення ПВСУ сьогодення України забезпечує переклад англійською мовою титанічної праці Михайла Грушевського «Історія України-Руси» — головного завдання Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика, що наближається до завершення.

Інша ініціатива передбачає оцифрування багатьох публікацій та ресурсів, виданих КІУСом за всю свою історію, що таким чином надає відкритий доступ до них через Інтернет. У цьому ж напрямку Інститут продовжує оновлення та перетворення свого англійськомовного видання «Енциклопедія України» в мультимедійну онлайн-базу даних, яка стала важливим ресурсом для дослідників з різних ділянок: хай то освітяни, студенти й школярі, експерти й журналісти, автори, генеалоги, чи й просто широкий загаль громадськості.

Стисло кажучи, праця й завдання Інституту із забезпечення високоякісної, правдивої інформації та експертної аналізи про Україну та її історію, культуру чи поточні справи, продовжують іти швидкими темпами. Оскільки КІУС є університетським науково-дослідним закладом, дуже важливо, щоб наукові дослідження, які Інститут підтримує фінансово й поширює, були твердо обґрунтованими завдяки перевіреним фактам та використовували бездоганні джерела, котрі можуть використувати ретельну перевірку та обговорення.

Все це відбувається у час швидких і доленосних змін, коли Україна, втягнута в небажану війну з потужним сусідом, водночас долає серйозні фіскальні та соціальні проблеми на внутрішньому фронті.

Тим часом, українсько-канадська спільнота та українська діаспора в цілому зазнають значних змін, що відображаються в міграційних процесах і демографічних тенденціях та культурній динаміці. Разом вони впливають на характер сучасних українських досліджень і неминуче матимуть вплив на майбутнє цієї ділянки. Зрештою, університети також перебувають у складних обставинах постійного бюджетного тиску і зростаючих бюрократичних вимог та стикаються з багатьма іншими проблемами, котрі впливають на діяльність факультетів, кафедр та дослідних інститутів, як КІУС. Поза тим, я переконаний, що за підтримки української громади та нашого відданого персоналу, спираючись на наші досягнення, користуючись технологічними новинками та академічними можливостями, які постійно відкривають нові двері в пошуках знань, які слугують суспільному благу, ми примножимо перелік своїх здобутків.

Ярослав Балан

Нові публікації Видавництва КІУСу

Матеріали знакової конференції з українознавства в Канаді

«Українські студії в Канаді: тексти та контексти. Матеріали Конференції з нагоди сорокової річниці КІУСу, 14–15 жовтня 2016 р.»

Знаменною подією КІУСу з нагоди його сорокової річниці в 2016 році стала дводенна конференція, що відбулася в Альбертському ун-ті в Едмонтоні, і яка об'єднала вчених та представників громадськості з Канади,

Сполучених Штатів Америки та Європи, а також сотні глядачів в Інтернеті. Матеріали конференції подані під редакцією д-ра Володимира Кравченка на підставі відтворених друком відео-та звукозаписів, поданих статей, дискусій, питань та висловлених думок під час цієї визначної події в історії українознавства. У 170-сторінковій публікації з м'якою обкладинкою задокументовано п'ять засідань конференції, а також подано вітання від високоповажаного Андрія Шевченка, Надзвичайного і повноважного Посла України в Канаді, та головну промову Владики Бориса (Гудзяка), Президента Українського католицького університету, Єпарха Паризької єпархії святого Володимира Великого для українців візантійського обряду у Франції, Швейцарії та країнах Бенілюксу.

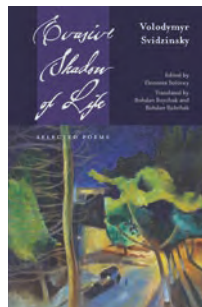
Перший круглий стіл змальовує заснування та зростаючу легітимізацію українознавства на Заході у доповідях і презентаціях засновника КІУСу Манолія Лупула та Павла-Роберта Маґочія, Франка Сисина та Зенона Когути. Другий круглий стіл був присвячений новим випробуванням для українознавства у світовому контексті, і подається у матеріалах Марти Богачевської-Хом'як, Рорі Финніна та Марка фон Гагена. Третій круглий стіл зосередився на українсько-канадських дослідженнях, тоді як під час Четвертого круглого столу була обговорена проблематика викладання українознавства в контексті розвитку академічних пріоритетів. Під час роботи П'ятого круглого столу було висвітлено працю організацій, що фінансують і підтримують українські дослідження.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
vii+163	м'яка	978-1-894865-51-7	29,95 \$

Перше англomовне видання вибраних поезій Володимира Свідзінського

«Невловна тінь життя. Вибрані поезії»

Володимир Свідзінський (1885–1941) був одним із найважливіших українських поетів свого часу і віртуозним майстром ліричної поетичної мініатюри. З багатьох причин його поетична творчість побачила світ у повному обсязі лише недавно, і для багатьох ця публікація виявилася несподіваним, навіть сенсаційним відкриттям майстерного ліричного поета. Стиль Свідзінського являє собою унікальне поєднання класичної поетичної традиції, українського модернізму, фольклорних елементів і мітопоетичного мислення. Радянські

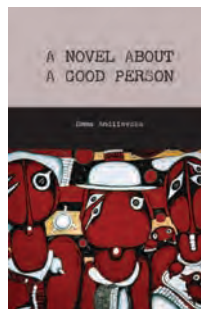

цензори бачили повну несумісність його поезії з обов'язковою радянською «художньою метою» соціалістичного реалізму, внаслідок чого вона була десятиліттями заборонена в СРСР, а сам поет трагічно загинув від рук радянської таємної поліції. Ключова роль у збереженні і популяризації його творчості належить українським емігрантським письменникам та інтелектуалам. Практично невідомий раніше, спадок Свідзінського нині нарешті посів своє належне місце в українському літературному каноні. Для англomовного читача це двомовне видання вибраних поезій Свідзінського є першою можливістю познайомитись з величезним доробком поетичних творів цього майстерного ліричного поета.

Вірші Свідзінського були перекладені для цього видання двома досвідченими поетами та перекладачами — Богданом Бойчуком та Богданом Рубчаком, членами Нью-Йоркської групи українських поетів-емігрантів. Елеонора Соловей, одна з найзначніших знавців творчості Свідзінського, відредагувала цю книжку та написала вступ.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
203 с.	м'яка	978-1-894865-46-3	34,95 \$

Перший англomовний переклад роману Емми Андіївської, лавреатки Національної премії імені Тараса Шевченка 2018 року

«Роман про добру людину»

«Роман про добру людину» Емми Андіївської — лавреатки Національної премії імені Тараса Шевченка 2018 р. з літератури, публіцистики і журналістики (найвища літературна нагорода в Україні) — оповідає про події, які відбуваються у таборі для переміщених осіб у Німеччині після другої світової війни, десь у 1946 чи 1947 роках. Це — сміливо сюрреалістична казка, сповнена яскравих образів, в якій

ідеться про загальнолюдські цінності та особисту боротьбу «пересічної людини» за порятунок своєї душі в контексті вічної битви між добром і злом. З одного боку, в книзі йдеться про маловідомі та недосліджені суспільно-політичні питання про долю біженців із Східної Європи, та, зокрема, із України після Другої світової війни. З іншого боку, завдяки своєму трактуванню плинності часу й простору (як при побудові сюжету, так і на рівні мовної та літературної техніки) Андіївська створює вічну «модель реальності», в якій всі конкретні (навіть буденні) події, які вона описує, перетворюються на символічні явища, тоді як дії, переживання та моральні дилеми головних героїв роману стають архетипічно універсальними.

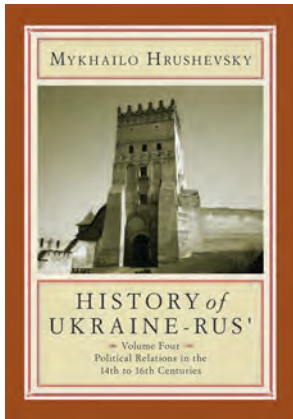
Майстер поезії та прози, плідна художня-сюрреалістка Емма Андіївська, яка мешкає в Мюнхені, довгий час залишається однією з найвидатніших діячок сучасної української культури. Роман «Про добру людину» є першим з її романів, перекладеним англійською мовою.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
xiv + 223	м'яка	978-1-894865-49-4	29,95 \$

Новий том «Історії України-Руси» Михайла Грушевського

«Історія України-Руси, том 4, Політичні відносини у XIV–XVI століттях»

У цьому томі Михайло Грушевський розпочинає своє докладне вивчення другого — Литовсько-Польського — циклу

української історії, який охоплює томи 4–6 (том 6 опубліковано 2012 року). Він досліджує, яким чином після розпаду української державності у XIV ст. Велике князівство Литовське і Королівство Польське стали домінуючими силами у Східній Європі. Грушевський змалював міжнародні обставини, коли внаслідок монгольського завоювання, підйому Золотої Орди та демонтажу Галицько-Волинської держави, Угорщина та Московія також стали претендентами на українські території.

Простежуючи експансію язичницьких литовців на білоруські та українські землі й утворення Великою князівства Литовського, він показує, як українські князівства та еліти були інтегровані в цю державу, почасти через те, що члени правлячої верстви перейшли у православ'я та затвердили інституційну і культурну спадщину Давньої Русі. Як наслідок, литовська анексія не викликала значного опору і не залишила глибоких слідів у місцевій традиції. Укладений у Крєві (1385 року, нині в Білорусі; Крєвська унія) Союз Польщі та Литви і наступний перехід литовської еліти у католицизм помітно змінили становище українських земель.

На думку Грушевського, Польща різко контрастує з Литвою. Сильна держава, схильна до східної експансії, Польща прагнула закріпити політичне та культурне панування. Після захоплення Галичини ключ до її розширення полягав у тому, щоб залучити Литву до повного союзу — процес, що розпочався 1385 року і завершився Люблінською унією 1569 року, якою було створено Польсько-Литовську державу (Річ Посполиту). Грушевський зосереджує увагу на реакціях еліти в українських землях на цю політику та аналізує повстання Свидригайла та Михайла Глинського. Окремий розділ описує хроніку підйому кримських татар та їхні руйнівні набіги, що дало українцям переконливі стимули прийняти Польську анексію українських земель Великою князівства у 1569 році.

У своїх наукових вступах до цього тому Світлана Панькова та Роберт Фрост описують процес написання тому Грушевським і дають оцінку його сприйняття та внеску в історіографію. Сорок дев'ять обширних приміток Грушевського при кінці тому поглиблюють обговорення окремих питань та доповнюють бібліографію тому сучаснішими публікаціями. У томі також міститься карта та три генеалогічні таблиці.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
civ + 470	тверда	978-1-894865-48-7	119,95 \$

Примітка. Передплата на повне видання «Історії України-Руси» М. Грушевського англійською мовою коштує 1 100 \$.

Видання, що вийшли за підтримки КІУСу

Нова книжка, присвячена Олександрові Шумському, відомому політичному лідерові 1920-х років

Юрій Шаповал. «Олександр Шумський: життя, доля, невідомі документи», Київ — Львів: Україна модерна та Українські пропілеї; 2017, 740 стор.

Ця книжка — перший том документальної серії «Україна — Європа, 1921–1939», присвячений життю, діяльності та трагічній долі Олександра Шумського (1890–46), одного із провідників українського націонал-комуністичного руху у 1920-х роках, який у подальшому був заарештований і вбитий радянською

таємною поліцією. Видання містить обширне дослідження життя і діяльності Шумського, здійснене Юрієм Шаповалом, та велику підбірку раніше неопублікованих документів з колишніх радянських архівів. Ця книжка була спільно опублікована журналом «Україна модерна» за підтримки українського спонсора Віктора Рибчука та за сприяння Програми вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика КІУСу. Книжку можна придбати у Видавництві КІУСу.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
742	тверда	978-617-7407-10-1	39,95 \$

Мемуари та щоденники Карло Звіринського, видатного львівського художника та освітянина

Карло Звіринський. «Все моє малярство — то молитва. Спогади, інтерв'ю, роздуми, статті», Львів; Манускрипт: 2017, 280 стор., кольорові ілюстрації.

Ця книжка є збіркою спогадів, статей, інтерв'ю, написаних наприкінці 20-го століття Карло Звіринським (1923–97) — одним із провідних західних українських художників і освітян. Вона є унікальним поглядом із середини на процес створення нонконформістського мистецтва та розвитку спільноти незалежних художників у контексті тоталітарної радянської системи. Публікація цих мемуарів була підтримана Програмою вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика КІУСу.

Книжку можна придбати у Видавництві КІУСу.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
280+xxxii ілюстр.	тверда	978-966-2067-35-4	39,95 \$

Нова книга про народний костюм західного Бойківського регіону

Наталія Кляшторна, «Народне вбрання Західної Бойківщини» (українською, англійською та польською мовами; англійська назва «Western Boykos' Folk Costumes»). Івано-Франківськ: Фоліант, 2017. 84 стор. Численні ілюстрації.

Традиційний костюм є частиною народної пам'яті. Підтримана Програмою вивчення модерної української історії і

суспільства ім. Петра Яцика КІУСу, ця книга презентує частину культурної спадщини мікрорегіону землі Бойківського субетносу теперішньої південно-східної Польщі. Цілісність й тяглість української народної культури цього регіону була перервана двома світовими війнами, а потім була припинена внаслідок масових депортацій мешканців після Другої світової війни. Ця книга зосереджена на конкретних народних костюмах малого містечка Літовищі (Лютовиська) та навколишніх сіл, звідки колишні мешканці були примусово розселені по всій території Польщі та південної і західної України — від, так званих, «повернених земель» на Балтійському морі до Донецького регіону на Азовському морі.

Книжку можна придбати у Видавництві КІУСу.

Обсяг	Палітурка	ISBN	Ціна
84	тверда	978-617-7496-10-5	34,95 \$

Новий спеціальний випуск «України модерної»

Науковий журнал «Україна модерна», діяльність якого підтримується Програмою вивчення модерної української

історії і суспільства ім. Петра Яцика КІУСу, є одним із провідних історичних журналів в Україні. Його спеціальний випуск № 23 (2016) присвячено темі Першої світової війни, що була проаналізована крізь українську перспективу. Матеріали містять дискусійний форум з історії війни, чотири наукові нариси та рецензії книжок.

Цей спеціальний випуск журналу «Україна модерна» на 324 сторінках у м'якій обкладинці можна придбати у Видавництві КІУСу.

Pages	Cover	ISSN	Price
324	м'яка	2078-659X	14,95 \$

Проект «Енциклопедія України в Інтернеті»

Проект «Енциклопедія України в Інтернеті» (ЕУІ) впродовж минулого року лишався найбільш впливовим та популярним проектом КІУСу. Вебсайт ЕУІ щодня відвідують до 1 500 користувачів. Він є величезним джерелом достовірної інформації з усіх питань щодо України, її історії, народу, географії, суспільства, економіки, діаспори та культурної спадщини. Англomовний читач будь-де у світі має до нього вільний доступ, сайт простий у користуванні, а численні запити та відгуки, отримані командою ЕУІ від учених, студентів та користувачів Інтернету з різних країн світу, є одним з показників його популярності й важливості.

Нині на сайті ЕУІ розміщено понад 7 000 детальних статей та енциклопедичних повідомлень,

Д-р Марко Р. Стех працює над проектом «Енциклопедія України в Інтернеті».

котрі супроводжуються тисячами карт, фотографій, ілюстрацій, таблиць та музичних файлів. Минулого року д-р Марко Р. Стех, керівник проекту ЕУІ, продовжував координувати редагування гасел в ЕУІ, додавав нові повідомлення на сайт ЕУІ та готував щомісячний електронний бюлетень про вибрані теми ЕУІ. Водночас продовжується процес осучаснення гасел та написання нових. Поруч з д-ром Стехом цю роботу виконують також відповідальний редактор ЕУІ Роман Сенкус та старший редактор ЕУІ Андрій Макух.

Протягом минулого року проект ЕУІ також продовжив свою успішну кампанію із залучення коштів. Серед основних донорів проекту — Канадська фундація українських студій (КФУС), яка надала грант у розмірі 25 000 \$, та анонімний благодійник, який пожертвував 10 000 \$. Остання пожертва була подвоєна КФУСом, яка нині є найбільш щедрою і відданою прихильницею проекту ЕУІ.

«Енциклопедія України в Інтернеті» і далі залишається ключовим проектом КІУСу, який охоплює значно ширшу аудиторію, ніж можна було б досягнути через традиційні наукові програми та публікації інституту.

Програма з української літератури ім. Данила Гусара-Струка

З часу свого заснування у липні 1999 р. Програма ім. Данила Гусара-Струка зосереджується на таких проектах:

- Щорічна Меморіальна лекція ім. Данила Гусара-Струка,
- серія літературних зустрічей «Письменники»,
- серія презентацій «Науковці»,
- підготовка збірки літературних есеїв Данила Гусара-Струка,
- підготовка збірки літературних есеїв Богдан Рубчака.

Проф. Максим Тарнавський, директор програми.

Програма ім. Данила Гусара-Струка КІУСу вдячна всім своїм партнерам та добродійникам, зокрема, пані Оксані Пісецькій-Струк, щедрість якої забезпечила левову частку її фінансування. Діяльність програми висвітлена, як завжди, на її вебсайті:

<http://sites.utoronto.ca/elul/Struk-mem>

Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика та Програма вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика

Проєкт перекладу М. Грушевського

Впродовж минулого року Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика зосередив зусилля на завершенні свого найголовнішого завдання — Проєкту перекладу Михайла Грушевського (ППГ).

Візія блаженної пам'яті Петра Яцика та його прагнення побачити фундаментальну працю Михайла Грушевського «Історія України-Руси» в англomовному перекладі, доступною для міжнародної наукової громади, нині є вже майже повністю реалізованою. Восени 2017 року, завдяки фінансовій підтримці Української канадської фундації ім. Тараса Шевченка, а також — спадщині бл. п. Едварда Бродацького, Видавництво КІУСу опублікувало четвертий том «Історії».

Центр ім. Петра Яцика традиційно присвятив значну увагу обговоренням опублікованого видання в академічній спільноті та заходам, присвяченим виходу його у світ, зокрема презентації тому в Едмонтоні та дві презентації у Торонто. Захід в Едмонтоні відбувся 26 жовтня 2017 р. в Інституті св. Івана, що первісно називався Український Інститут ім. М. Грушевського. 8 листопада 2017 р. професор Роберт Фрост (Абердінський ун-т), один із редакторів-консультантів четвертого тому, виголосив в Торонтському ун-ті доповідь про виклик Грушевського академічній спільноті Львова на початку ХХ ст. Професор Фрост розглянув цю тему через обговорення праці над четвертим томом. 30 листопада Центр ім. Яцика та Асоціація українців «Закерзоння» спонсорували вечір «Михайло Грушевський та історія українсько-польських відносин», а також презентацію четвертого тому в залі Українського Національного Об'днання у Торонто. Участь 130 учасників підтвердила стале зацікавлення до особистості історика і ППГ з боку української громади.

Інформація про працю ППГ була поширена Канадою завдяки новій телевізійній передачі «Розмови про культуру», підготовленій редактором ППГ Танею Плавущак-Стех для програми «Kontakt TV». Передача з'явилася в ефірі на станції «OMNI TV» 10 лютого 2018 р. Вона висвітлила дві

Таня Плавущак-Стех у програмі «Kontakt TV».

Зліва направо: Професори Роберт Фрост (Абердінський ун-т), Пйотр Врубель (Торонтський ун-т) і Франк Сисин (КІУС, Альбертський ун-т) під час сесії про працю Грушевського над четвертим томом. Торонто, 8 листопада 2017 р.

події: презентацію англomовного видання третього тому «Історії» та святкування сорокарічного ювілею Канадського інституту українських студій, які спільно відзначалися восени 2016 р. Архівний відеозапис передачі доступний для перегляду за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=b1V1ucu-Dpo>

Тим часом робота була зосереджена на підготовці до публікації останніх двох томів. Текст і переклад п'ятого тому, присвяченого соціальному, політичному та церковному життю України в XIV–XVII століттях, були остаточно звірені та відредаговані відповідальним редактором Ульяною Пасічник і редактором-консультантом д-ром Мироном Капралем. Підготовка цього тому до друку в 2019 р., була фінансово підтримана бл. п. д-ром Марією Фішер-Слиж. Редагування другого тому, присвяченого Русі XI–XIII ст., також майже завершено, тому на його публікацію можна очікувати при кінці 2019 р. Таня Плавущак-Стех є відповідальною редакторкою, а професор Крістіан Раффенспергер — редактор-консультант цього тому. Надзвичайно сприятливим для Центру є той факт, що будучи впродовж тривалого часу відповідальним редактором ППГ, Ульяна Пасічник продовжує працювати над п'ятим томом, а старший редактор КІУСу Роман Сенкусь приєднався до Тані Плавущак-Стех та д-ра Марка Р. Стех у роботі над другим томом. Щойно обидва томи вийдуть із друку, Центр плянує викласти тексти в Інтернеті. Таким чином, наукові здобутки багатьох дослідників, редакторів та перекладачів, які працювали у ППГ, стануть доступними для широкого загалу.

Інші проєкти Центру ім. Петра Яцика

На завершальному етапі Проєкту перекладу Грушевського, центр ініціює низку нових проєктів з української історії від середини XVII ст. до теперішнього часу. Зокрема центр перебирає до себе проєкт з написання історії козацької Гетьманщини, що перед цим підтримувався Програмою дослідження Східної України ім. Ковальських. Дотепер

було підтримано редагування праці Зенона Когута «Формування ідентичності в козацькій Україні: політична думка, історичний наратив та політична культура в ранньо-модерний період (1569–1750 рр.)». Центр також ініціював подання на підтримку завершення цього проєкту.

На додаток Центр зміг залучити науковим співробітником д-ра Сергія Біленького, відомого знавця України XIX ст., для праці на проєкті «Лябораторія модернізму: Україна, 1793–1914». Цей інноваційний дворічний проєкт здійснюється завдяки пожертві у розмірі 80 000 \$ США від Фонду катедр українознавства у США, а також завдяки фінансовій підтримці з вічного фонду Центру ім. Петра Яцика.

Центр також співпрацює з Центром Українсько-канадських досліджень і документації над публікацією англійською мовою перекладу інтерв'ю з українськими канадцами, що увійшли до україномовної публікації Програми вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика під назвою «Незвичайні долі звичайних жінок».

Програма вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика, Львів

Програма вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика у Львові продовжила свою дослідницьку і видавничу діяльність під керівництвом Ярослава Грицака. Крім публікації спогадів видатного художника Карла Звіринського навесні 2017 р., програма також видала книжку Тараса Романюка про біографію Ярослава Пастернака (1892–1962), видатного українського археолога та громадського діяча, який емігрував до Канади після Другої світової війни.

Провідний український журнал «Україна модерна» продовжує перебувати у центрі уваги Програми ім. Петра Яцика у Львові. Впродовж року були опубліковані томи 23 та

Під час презентації книжки Тараса Романюка про біографію Ярослава Пастернака. Зліва направо: д-р Олег Павлишин, проф. Ярослав Грицак та родичка Пастернака, Христина Лаготська-Перегон.

24 (у доступі в Інтернеті на <http://uamoderna.com/arkhiv/23-2016/>). Том 23 присвячено українському виміру Першої світової війни, а том 24 зосереджений на єврейсько-українських відносинах в історичній перспективі. Вебсайт журналу є одним із найголовніших форумів, де відбувається історична дискусія в Україні. На даний час готуються два нових числа «Україна модерна». Один випуск висвітлить сучасний стан філософії і філософських досліджень в Україні, другий випуск зосередиться на аналізі українських економічних еліт.

Нині Програма ім. Петра Яцика продовжує працювати над кількома новими публікаціями, включно зі щоденниками Івана Лисяка-Рудницького, видатного українського історика і професора Альбертського ун-ту, та третім томом збірки творів західноукраїнського греко-католицького священника та етнографа Михайла Зубрицького, вихід якого друком планується на початок 2019 року.

«Схід/Захід: Журнал українознавчих студій»

«Схід/Захід: Журнал українознавчих студій» (СЗЖУС) — науковий інтернет-журнал, спонсорований КІУСом та редагований д-ром Світланою Крис з МакЮвенського ун-ту в Едмонтоні. У період з 1 липня 2017 до 30 червня 2018 СЗЖУС опублікував два випуски:

– том 4, число 2 (вересень, 2017) містить спеціальний тематичний розділ (5 статей та перекладений документ із вступом) «Заборона мови, «що не існує»: Валуєвський циркуляр 1863 р. та історія української мови», за редакції запрошеного редактора Міхаеля Мозера (Віденський ун-т). У випуску також подано дві інші статті, переклад статті, що здобула нагороду КІУСу, та рецензії книжок.

– том 5, число 1 (березень, 2018) подає спеціальний

Д-р Світлана (Лана) Крис, головна редакторка журналу КІУСу «East/West: Journal of Ukrainian Studies» (Схід/Захід: Журнал українознавчих студій).

тематичний розділ, присвячений 40-річчю КІУСу, під назвою «Українські студії в Канаді з 1950-х років». Він був відредагований запрошеним редактором Романом Сенькусем. Розділ містить 6 статей, які описують внесок канадських науковців до українознавства в галузях соціальних наук, лінгвістики, політології, фольклору та історії. Тут також подано звіт про діяльність КІУСу в період 1992–2012 років. На додаток до тематичного розділу, це число містить дві статті та рецензії останніх книжок з українознавства.

Пропонуємо читачам переглянути зміст останнього випуску журналу «Схід/Захід», том 5, число 1, на вебсайті:

<https://www.ewjus.com/index.php/ewjus/issue/view/13/showToc>

та попередні випуски СЗЖУС на:

<https://www.ewjus.com/index.php/ewjus/issue/archive>

Журнал «Схід/Захід: Журнал українознавчих студій» є у вільному доступі в мережі Інтернет безкоштовно та без підписки, але читачам пропонується зареєструватися на вебсайті СЗЖУС для отримання новин. Минулого року журнал «Схід/Захід» було включено до Довідника журналів у вільному доступі та до Довідника періодичних видань Асоціації сучасних мов, що збільшило його присутність в електронній мережі.

У 2017 році СЗЖУС отримав фінансування від Альбертської Фондації сприяння українській освіті (АФСУО) для забезпечення запланованих щорічних публікацій.

Проект «Цифрові архіви КІУСу»

Проект «Цифрові архіви КІУСу» спільно з Центром українського і канадського фольклору ім. Петра та Доріс Кулів Альбертського ун-ту організував міжнародну конференцію «Українські архівні збірки в Канаді: зберігаючи минуле, будуючи майбутнє», яка відбулася в Едмонтоні 11-13 травня 2018 р. Подія збила науковців, архівістів, кураторів, доглядачів збірок, колекціонерів та інших опікунів українських канадських архівів з метою розпочати дискусії у колі фахівців з документації української культурної спадщини.

Щоб уможливити спілкування між провідниками громади, які займаються збереженням української спадщини, де вони могли б поділитися своїми досягненнями та обговорити загальні проблеми, в рамках конференції відбулося окреме засідання «круглого столу».

Від КІУСу з доповідями виступили: Андрій Макух — з історії архівної діяльності інституту; Олександр Панкєєв та Віта Яковлева — з розробки проекту «Цифрові архіви КІУСу»; директор Ярослав Балан — із заключним словом та оглядом

Зліва направо: Андрій Макух, корординатор з наукових досліджень, Центр ім Кулів КІУСу, д-р Віта Яковлева, наукова співробітниця КІУСу, та Олександр Панкєєв, координатор з наукових комунікацій, КІУС. (Світлина: Наталія Безбородова.)

засідань конференції. Балан, Панкєєв і Яковлева також були членами оргкомітету конференції. Інформацію про програму заходу можна переглянути за посиланням:

<https://ukrainian-archives.artsm.ualberta.ca/>.

Ця подія була записана на відео та опублікована в Інтернеті в повному обсязі.

У 2018 році команда проекту "Цифрові архіви КІУСу" оцифрувала дев'яносто п'ять касет, що містять майже 8 000 хвилин аудіозаписів семінарів КІУСу та низки подорожніх

лекцій, що відбулись впродовж 1970-х та 1980-х років. Для забезпечення роботи із систематизації, каталогізації та публікації цього матеріалу на нашому веб-сайті, проект отримав дві літні студентські посади, одна з яких — завдяки Програмі літньої тимчасової зайнятості, що підтримується урядом Альберти. Велика пожертва, отримана цього року від Альбертського товариства сприяння українським студіям, також уможливила оцифрування збірку недавніх аудіовізуальних матеріалів.

Учасники конференції «Українські архівні збірки в Канаді: зберігаючи минуле, будуючи майбутнє», яка відбулася в Едмонтоні 11-13 травня 2018 р. (Світлина: Наталія Безбородова.)

Літня праця студентів у проєкті «Цифрові архіви КІУСу»

У рамках Програми літньої тимчасової зайнятості уряду Альберти КІУС отримав дотацію для однієї студентської посади на літній сезон праці 2018 р. Програма надає можливість старшокласникам та студентам бакалярських програм отримати значний досвід роботи та підвищити кваліфікацію, підготуватися до майбутнього працевлаштування, а студентам старших курсів — отримати практичний досвід у своїх сферах навчання та можливість застосувати теоретичні знання на робочому місці. Друга літня студентська посада в КІУСі була забезпечена завдяки щедрій пожертві від Альбертського товариства сприяння українським студіям.

Оголошення про спонсоровані посади привернули увагу багатьох кваліфікованих кандидатів, двох із яких обрали для заповнення цих літніх вакансій.

Христина Стрілець працювала над ідентифікацією, маркуванням та організацією записів для різних цифрових збірок, зокрема, фотографій та повідомлень для преси КІУСу від 1970-х рр. Восени 2018 р. Христина почала навчання на інженерному факультеті Альбертського ун-ту.

Ростислав Сорока закінчив Альбертський ун-т, спеціалізуючись у політології та філософії. До літньої інтернатури в КІУСі він був фоторедактором газети Студентської спілки Альбертського ун-ту «The Gateway». Ростислав присвятив свій час і застосував значні навички цифрового редагування для збагачення звуко- і відео збірок КІУСу, яка включає в себе записи семінарів та щорічних лекцій КІУСу. У вересні 2018 р. він почав навчання у магістерській програмі з політичних наук у Торонтському ун-ті.

Христина Стрілець

Ростислав Сорока

Науково-освітній центр вивчення Голодомору

Науково-освітній центр вивчення Голодомору (НОЦВГ) у Торонтському відділенні КІУСу сприяє проведенню досліджень, поширенню обізнаності та розуміння Голодомору як штучно створеного в Україні голоду у 1932–33 роках. З цією метою працівники НОЦВГ надавали дослідницьку підтримку Енн Епплбаум у підготовці її книжки «Red Famine: Stalin's War on Ukraine», що була опублікована у жовтні 2017 р. Виконавча директорка НОЦВГ Марта Базюк стала модераторкою презентації книжки Енн Епплбаум у Торонті.

<https://www.youtube.com/watch?v=FrLiLfxX0Is>

Під час презентації книжки «Red Famine: Stalin's War on Ukraine» в Торонті. 30 жовтня 2017 р.

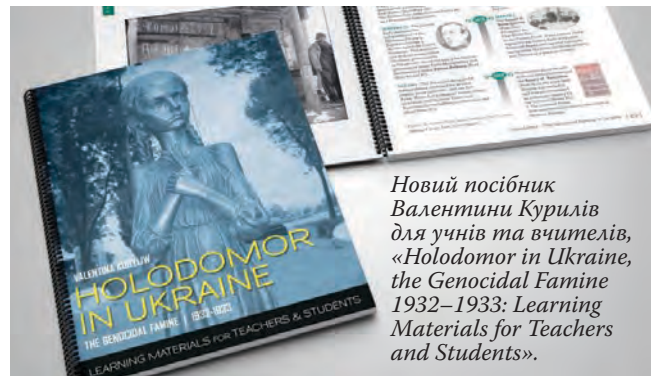
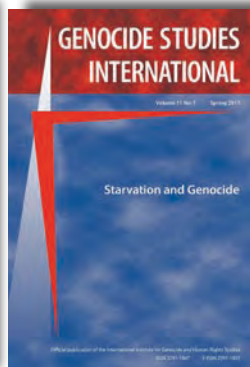
Зліва направо: Марта Базюк, виконавча директорка НОЦВГ, та авторка Енн Епплбаум.

НОЦВГ також допомагав при перекладі книжки українською мовою («Червоний голод. Війна Сталіна проти України», 2018).

НОЦВГ організував лекції в Едмонтоні та Торонті, з якими виступили доктори Джордж О. Лібер, Анна Штерншіс, Олег Воловина та Сергій Ціпка (КІУС). Центр також був співорганізатором 20-ої Торонтської щорічної лекції про Голодомор в Україні, яку виголосив директор КІУСу Ярослав Балан, котрий розповів про канадську журналістку Ріа Клайман та її репортажі про Голодомор. Центр організував панельні дискусії про Голодомор на конференціях Канадської асоціації славистів, Асоціації усної історії та Асоціації слов'янських,

східноєвропейських та євразійських студій.

НОЦВГ відіграв ключову роль у підготовці спеціального випуску з питань досліджень голоду «Міжнародного журналу з вивчення геноциду» (весна 2017 р.), який був підготовлений за матеріалами конфе-

Новий посібник Валентини Курилів для учнів та вчителів, «Holodomor in Ukraine, the Genocidal Famine 1932–1933: Learning Materials for Teachers and Students».

ренції «Starvation as a Political Tool» (Голод як політичний інструмент), проведеної Центром 2015 р.

<https://www.utpjournals.press/toc/gsi/11/1>

Завдяки своїй дослідницькій грантовій програмі 2018 р. Центр виділив 36 985 \$ на підтримку досліджень, видавничих ініціатив та конференцій.

Директор з освітніх програм НОЦВГ Валентина Курилів підготувала посібник для учнів та викладачів «Голодомор в Україні — людинобивчий голод 1932–1933 років: навчальні матеріали для вчителів та учнів», який був опублікований у червні 2018 р. Тут містяться навчальні матеріали, джерела та плани уроків про Голодомор.

<http://education.holodomor.ca/holodomor-in-ukraine-book/>

Пані Курилів провела навчальні сесії для освітян в Україні

Енн Епплбаум підписує своє книжку.

з методики викладання тем Голодомору та прав людини і провела майстер-класу на факультеті освіти Каліфорнійського державного ун-ту у Фресно. НОЦВГ є партнером проекту «Holodomor National Awareness Tour» (Національне турне пам'яті жертв Голодомору). В рамках підготовки проектом документального фільму «Голод на правду. Історія про Ріа Клайман», НОЦВГ забезпечив дослідчу частину для зйомок. Інтерактивний урок «Ремесло історика», який підготувала п. Курилів для пересувного лекторію НТПЖ «Мобільна класа вивчення Голодомору», отримав дві міжнародні нагороди з дизайну та навчання.

Науково-освітній центр вивчення Голодомору був створений у 2013 році за щедрої підтримки Фондації Темертеїв.

Методичний центр української мови

Методичний центр української мови (МЦУМ) на чолі з виконуючою обов'язки директора д-ром Аллою Недашківською, із старшою радницею центру д-ром Оленкою Білаш та науковою співробітницею Оленою Сіваченко продовжує активно діяти в освітній царині.

Презентації на конференціях і публікації, пов'язані з роботою МЦУМ, зосереджені на різних аспектах мовної освіти від дошкільного рівня до вищих закладів навчання. МЦУМ також організував низку семінарів з підвищення кваліфікації для вчителів.

МЦУМ пишається своєю працею з громадськістю. Центр організував досить успішний шкільний захід з нагоди щорічного святкування Міжнародного Дня рідної мови (лютий 2018). Частиною святкування стала вистава театральної студії «Джерело» для учнів «Рідних шкіл» (усі класи) та «Курсів українознавства»

Вистава «Жив-був пес» театральної студії «Джерело» для учнів, вчителів та батьків.

Колишня директорка МЦУМу Маруся Петришин отримує «Відзнаку за довгострокову службу та значний внесок в українську та мовну освіту в Канаді». Зліва направо: д-р Алла Недашківська, Маруся Петришин і д-р Оленка Білаш.

(молодші класи), які були запрошені на цю подію. Понад 120 учнів разом з їхніми вчителями і батьками подивились чудову виставу, а потім мали нагоду долучитись до різноманітних пізнавальних і веселих занять. Ця ініціатива МЦУМу свідчить про посвяту Центру підтримувати вивчення української мови в громаді.

МЦУМ також взяв на себе провідну роль головного організатора Щорічної національної конференції українських вчителів (травень 2018 р.), яка вперше була проведена в Інтернеті.

Завдяки новому формату було залучено понад 140 учасників

з усієї Канади, а також з України. Вчителі різних навчальних програм отримали змогу поділитися на цьому великому національному канадському форумі своїми інноваціями, розробками, проектами та ресурсами.

Іншою ініціативою МЦУМу під керівництвом д-ра Білаш, став конкурс під назвою «Learning Ukrainian Rocks/Вивчати українську — Круто!», в рамках якого школярі з усієї країни мали створити короткі відео про свої школи та програми, що сприяло поширенню обізнаності про українську мовну освіту в Канаді. Загалом до конкурсу надійшло тридцять шість інноваційних відеороликів, і переможці були оголошені під час учительської конференції.

Насамкінець, подія, яка завершувала вчительську конференцію, — це відзначення чотирьох видатних освітян у Канаді. Маруся Петришин, колишня директорка МЦУМу (1990–2013), як представниця від провінції Альберта отримала «Відзнаку за довгострокову службу та значний внесок в українську та мовну освіту в Канаді». Вітаємо!

Програма релігійних та культурологічних студій

Головною річною подією Програми релігійних та культурологічних студій КІУСу (ПРКС) є Меморіальна лекція

ім. Богдана Боцюрківа, яка вшановує пам'ять про професора Богдана Р. Боцюрківа, видатного політолога та відомого у світі фахівця з прав людини, радянської релігійної політики та з історії українських церков, а також — одного із засновників КІУСу. Цього року промову виголосив Ярослав Балан, директор КІУСу. 14 березня 2018 р., в Культурному центрі ім. св. Івана в Едмонтоні

Під час Меморіальної лекції ім. Богдана Боцюрківа. (Світлина: Олександр Панкеев/КІУС)

зібралось велике товариство, щоб послухати його доповідь «Неортодоксальна історія створення Української (Грецької) Православної Церкви Канади в 1918 р.», з нагоди 100-річчя заснування УПЦК.

Програмою також було підготовлено переклад статті Максима Яременка «Насолоди освічених в Україні XVIII століття (про культуру вживання церковною елітою чаю, кави та вина)», яка у 2014 р. здобула нагороду КІУСу в категорії «Найкраща стаття» з гуманітаристики та соціальних наук. В англійському перекладі стаття була опублікована у журналі «Схід/Захід: Журнал українських студій», том. IV, число 2 (2017): 211–73. Цей переклад, який мав на меті донести роботу нашого українського колеги до широкого загалу англійською мовою, було здійснено за підтримки Меморіального фонду ім. Стефанії Юрківської.

Центр українсько-канадських студій ім. Кулів

Центр українсько-канадських студій ім. Петра і Дорис Кулів (ЦУКСК) продовжує свою активну діяльність, незважаючи на те, що частина його працівників отримала додаткові обов'язки в Інституті. Слід зазначити, що його координатор Ярослав Балана тимчасово обійняв посаду директора КІУСу, тоді як координатор Ініціативи вивчення української діаспори Сергій Ціпка нині працює заступником директора КІУСу з наукових питань.

ЦУКСК здійснив велике дослідження та надав довідковий матеріал для документального фільму про канадців українського походження, які служили у збройних силах Канади під час Другої світової війни. Завдяки режисурі Івана Паскевича, виробництво фільму просувається добре. Також, на основі дослідження Ярослава Балана, знято документальний фільм «Голод на правду. Історія про Ріа Клайман», який оповідає про молодшу журналістку з Торонта, яка влітку 1932 р. подорожувала Східною Україною і стала свідком ранніх стадій Голодомору.

Нова книжка д-ра Ціпка: «Голодуюча Україна. Голодомор і відеук Канади».

Дослідження Ярослава Балана про Клайман викликало значне зацікавлення у всьому світі. Він широко висвітлював це питання у своїх доповідях, включно під час 20-ої Торонтської щорічної лекції про Голодомор в Україні, що відбулась у листопаді 2017 р. Д-р Ціпка продовжив свою працю над збіркою новин «Українці за кордоном». У видавництві Реджайнського ун-ту вийшла друком його нова книжка «Starving Ukraine: The Holodomor and Canada's Response». 25 листопада 2017 р. він виголосив головну промову під час щорічного вшанування пам'яті жертв Голодомору у приміщенні міської ради Едмонтону, та виступив під час спеціальних заходів з нагоди виходу його книжки в

Едмонтоні, Торонті та Реджайні. Андрій Макух, науковий координатор ЦУКСКу, взяв участь у конференції «Українські архівні збірники в Канаді» (див. стор. 11), де подав стислий огляд останніх підходів КІУСу щодо архівних справ.

ЦУКСК розпочинає велике дослідження українсько-канадських даних на основі опитувань від 1921 по 2016 роки. Його очолює д-р Джіліан Стівенс з катедри соціології Альбертського ун-ту та консультує українсько-американський демограф д-р Олег Воловина. Це дослідження сприятиме поліпшенню і доповненню розвідки В. Дарковича та П. Юзика 1980 р. «Statistical Compendium on the Ukrainians in Canada, 1891–1976» (Статистична збірка про українців у Канаді, 1891–1976).

Світлої пам'яті д-ра Альберта Гоголя

Із смертю д-ра Альберта Гоголя 17 листопада 2017 року у віці 94 роки КІУС втратив відданого прихильника, який відстоював упровадження українських студій у Канаді та україномовного навчання в Альберті.

Д-р Гоголь народився 27 грудня 1922 р. у Щипенцях — українському поселенні піонерської епохи на північний схід від Едмонтону. Там він навчався в однокімнатній школі, а згодом закінчив середню школу в сусідньому містечку Ту Гилз (Two Hills). Згодом він отримав ступені бакаляра і магістра з освіти в Альбертському ун-ті та здобув докторський ступінь в Університеті штату Орегон.

Під час Другої світової війни д-р Гоголь служив у Королівських Канадських військово-повітряних силах.

Д-р Альберт (Берт) Гоголь (1922–2017).

У своєму професійному житті д-р Гоголь працював учителем, освітнім адміністратором та шкільним суперінтендантом. Багатолітній громадський доброволець, який пишався своїм українським походженням, він належав до парафії Українського Православного Собору св. Андрія в Едмонтоні, де протягом багатьох років із задоволенням працював членом Парафіяльної ради.

1971 року, на заклик інших активістів української громади, д-р Гоголь балотувався кандидатом від Прогресивної консервативної партії в окрузі Едмонтон-Бельмонт на провінційних виборах, і став частиною команди переможців, яка під керівництвом Пітера Лоґгіда скинула Партію соціального кредиту після 36 років панування в Альберті.

Гоголь був призначений Міністром праці та трудових ресурсів у Виконавчій Раді нового уряду, і після його переобрання 1975 року обійняв посаду Міністра вищої освіти та трудових ресурсів. Після відходу від політики в 1979 році д-р Гоголь був заступником голови Колегії з відшкодування у справах виробничого травматизму.

Саме під час свого перебування на посаді Міністра вищої освіти Альберти д-р Гоголь відіграв ключову роль у сприянні створенню Канадського інституту українських студій та новаторської двомовної шкільної системи провінції. Його дружина Кетрин (уроджена Храпко) померла у 2008 році у віці 63 роки, залишилися його син, Милт, дочка Барбара та їхні родини.

Щорічні лекції КІУСу

28 листопада 2017 р.

20-та Торонтська Щорічна лекція про Голодомор України (2017): «Перекажіть Кремлю, що ми голодуємо, у нас нема хліба!» Одісея Ріа Клайман через голодуючу Україну 1932 р.»

Директор КІУСу Ярослав Балан виголосив 20-ту Торонтську щорічну лекцію про Голодомор України у конференц-залі ім. Кемпбелла Школи глобальних справ ім. Мунка Торонтського ун-ту. Після вступного слова Франка Сисина з КІУСу, пан Балан розповів про життя та діяльність Ріа Клайман, однієї з небагатьох журналістів, які були свідками та подали репортажі про Голодомор у Радянській Україні. Ярослав Балан описав захоплюючу історію цієї честолюбної та невідступної журналістки, починаючи з її дитячих років у Торонті на початку 1900-х років, куди бідна, іммігрантська, єврейська родина Клайманів емігрувала з Польщі. Ще в ранній період життя, коли їй було шість років, Клайман спіткало нещастя, коли внаслідок трамвайної аварії вона втратила частину ноги.

У грудні 1928 року 24-річна Клайман прибула до Москви, де отримала працю помічниці кореспондента газети «New York Times» Волтера Дюранти. Через дев'ять місяців вона залишила цю посаду і продовжувала працювати незалежною журналісткою. Навесні 1932 року Клайман здійснила поїздку на далеку північ Росії для розслідування умов, в яких утримувались в'язні трудових таборів, подорожуючи потягом через Карелію до закритого міста Кем, і, перетнувши Північне полярне коло, дісталась до портового міста Мурманськ перш ніж повернутись до Москви через Архангельськ.

У вересні 1932 року Клайман розпочала ще більш дивовижну подорож: дорогами з Москви до Тбілісі, через Україну, де вона стала свідком жахливого голоду, внаслідок якого там уже почались страшні людські втрати. За словами Балана, у звіті Клайман подано «багато детальних свідчень про обставини, які вона виявила у великих та малих містах, колгоспах та селах».

Подорож її обірвалася у Тбілісі, де, під дулом рушниці, Клайман заарештували, звинувативши в поширенні «фальшивих новин» про Радянський Союз. Їй оголосили наказ про виїзд з країни впродовж 24 годин. Детальне висвітлення того, що Клайман бачила на свої очі, публікувалося у «London Daily Express», а згодом з'явилося у вигляді її 21 спеціального репортажу в «Toronto Telegram» у 1933 році. Згодом Клайман повернеться до Європи і складе

для «London Daily Telegraph» хроніку приходу Гітлера до влади.

Щорічна лекція була започаткована 1998 року Торонтським Меморіальним комітетом Голодомору-геноциду Конгресу українців Канади. У минулому з лекціями виступали Джеймс Мейс, Норман Наймарк, Олександр Мотиль, Енн Епплабаум та Тимоті Снайдер. Лекція 2017 р. була організована за сприяння Науково-освітнього центру вивчення Голодомору (Торонтський відділ КІУСу) спільно з Програмою вивчення України ім. Петра Яцика, Канадською фундацією українських студій і Центром європейських, російських і євразійських студій Торонтського у-ту та торонтським відділом Конгресу українців Канади.

Переглянути запис лекції можна за цим посиланням:
YouTube <https://youtu.be/p9otybslfhE>

9 березня 2018 р.

52-а Щорічна Шевченківська лекція (2018): «Іноземне вторгнення, внутрішня децентралізація та європейська інтеграція: безліч викликів для України після Євромайдану»

Політолог та історик Андреас Умланд, старший науковий співробітник Інституту євроатлантичного співробітництва у Києві, виголосив 52-у Щорічну Шевченківську лекцію 9 березня 2018 р. в Едмонтоні. Говорячи про численні виклики, які стоять перед Україною після Євромайдану, Умланд наголосив, що поточна трансформація України є потенційно революційною, але втілення реформ ускладнюється конфліктами та безвихідними ситуаціями, пов'язаними з кількома глибокими змінами або внаслідок послідовної реалізації паралельних політик, що називається проблемою одночасності.

Умланд зазначив, що Київ розпочав процес узгодження свого законодавства із законодавством Європейського Союзу навіть без отримання офіційного підтвердження перспективи членства в ЕС. Вражаючим є той факт, що це відбувається водночас з тим, що Україна організовує військову оборону на сході та реагує на російські пропагандистські кампанії, кібернапади та втручання спецслужб. Умланд також зазначив, що Україна здійснювала державну

децентралізацію, реформу охорони здоров'я та інші реформи ще до початку перемовин щодо Угоди про асоціацію з ЕС. Інші питання, які висвітлив Умланд, стосувались питань безпеки України та «Бухарестської дев'ятки», ініціативи щодо співпраці серед нових членів НАТО у Східній Європі.

Андреас Умланд
(Світлина: Марко Левицький.)

Під час Торонтської щорічної лекції про Голодомор України. (Світлина: Микола Сварник.)

Переглянути запис лекції можна за цим посиланням:

 https://www.youtube.com/watch?v=SFr_MIWb0Fk

Висвітлення події у пресі можна знайти тут:

 <https://tinyurl.com/yc4dero3>

14 березня 2018 р.

**Меморіяльна лекція ім. Богдана Боцюрківа (2018):
«Неортодоксальна історія створення Української (Грецької)
Православної Церкви Канади у 1918 році»**

Велике, сповнене ентузіазму товариство зібралося увечері 14 березня 2018 р. в Культурному центрі св. Івана в Едмонтоні, щоби прослухати Меморіяльну лекцію ім. Богдана Боцюрківа, з якою виступив Ярослав Балан, на тему «Неортодоксальна історія створення Української (Грецької) Православної Церкви Канади в 1918 р.».

*Ярослав Балан, директор КІУСу, під час Меморіяльної лекції ім. Богдана Боцюрківа.
(Світлина: Олександр Панкеев/КІУС.)*

Ярослав Балан є директором КІУСу, а також адміністративним координатором Центру українсько-канадських студій ім. Кулів КІУСу. Він багато писав про історію українців Канади, та зокрема цікавиться канадською українською літературою, театром та історією церкви. У своїй жвавій розповіді про заснування Української Православної Церкви Канади «знизу вгору» Ярослав Балан спирався на широке коло джерел, зібраних впродовж декількох десятиліть досліджень суспільної історії українців Канади. Він показав, як прості люди, які приїздили до канадських прерій з Галичини та Буковини, зверталися до своєї віри, щоб полегшити собі життя крізь виклики та можливості іммігрантського досвіду з 1890-х до 1918-х років.

У широкомасштабному виступі п. Балан змалював «велику картину», на тлі якої вони відшукали свій шлях, включно з впливом русофільства в Греко-Католицькій Церкві, зіткненням із Російською Православною місією в Канаді, тертям між греко-католиками і римо-католиками та впливом війни, революції та імперіялістичного краху на релігійне життя. Однак промовець наголосив, що прихожани шукали можливості відправляти релігійні служби своєю рідною мовою та в своїх громадах, і тим самим, на його думку, вони забезпечили поштовх до

заснування справді нової релігійної формації, Української (Грецької) Православної Церкви Канади.

Щорічна Меморіяльна лекція ім. Богдана Боцюрківа вшановує пам'ять професора Богдана Р. Боцюрківа, видатного політолога та всесвітньо знаного фахівця з прав людини, радянської політики щодо релігії та історії українських церков. Щороку Програма релігійних та культурологічних студій КІУСу приймає в Едмонтоні фахівця, який працює у ділянках, якими займався професор Боцюрків впродовж усієї своєї кар'єри — релігії, політики та українців.

Переглянути запис лекції можна за цим посиланням:

 <https://www.youtube.com/watch?v=IObN1xRUHAs>

19 квітня 2018 р.

**13-та Щорічна Меморіяльна лекція ім. Володимира
Дилинського (2018): «Українська ніч. Інтимна історія
Революції»**

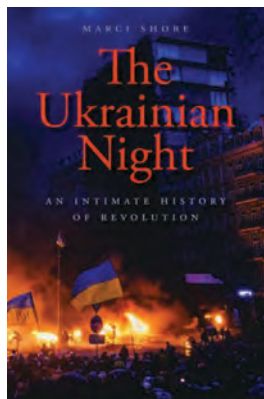
Цьогорічна лекція була організована відділом КІУСу в Торонті у співпраці з Програмою вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика і відбулась у Центрі європейських, російських та євразійських студій Торонтського університету 19 квітня. Доповідачкою була доктор Марсі Шор, доцент катедри

Д-р Марсі Шор

європейської культурно-інтелектуальної історії Єльського ун-ту. Доктор Шор розповіла про написання своєї нової книжки «Українська ніч. Інтимна історія Революції» (2018), про її філософські підвалини та наратив. Підхід д-ра Шор полягав на її розмовах з українськими та польськими друзями та колегами, які змінилися внаслідок спостереження або участі у подіях Революції гідності (Євромайдан) в Україні у 2013-14 роках. Її книжка — це спроба схопити досвід трансформації індивідуума та досвід революції.

«Це цивілізація, яка потребує метафізики», — заявив Адам Міхнік Президентові Вацлаву Гавелу у 2003 році. Через десять років, 21 листопада 2013 року, президент України Віктор Янукович несподівано змінив курс своєї зовнішньої політики та відмовився підписати Угоду про асоціацію з

Книжка д-ра Марсі Шор.

Європейським Союзом. Близько восьмої години вечора того ж дня 32-річний український журналіст Мустафа Найєм, виходець із Афганістану, розмістив повідомлення на своїй сторінці у Фейсбуці: «Гаразд, давайте навсправжки. Ось, хто сьогодні готовий вийти на Майдан? «Уподобайки» не зараховуються. Тільки коментарі під цим повідомленням зі словами «Я готовий».

Тоді ніхто не знав, що вислів «уподобайки не зараховуються», що звучав би безглуздя до ери Фейсбуку, призведе до повернення метафізики у Східню Європу. Доки світ спостерігав заворушення на Майдані як епізод геополітики, кияни пережили революцію як екзистенційну трансформацію: утвердження індивідуальної суб'єктивності; Майдан — як паралельний поліс/світ; розмивання ночі та дня, втрата відчуття часу, раптове зникнення страху перед насиллям та тиранією з боку держави і необхідність зробити вибір.

Лекцію д-ра Шор можна переглянути за цим посиланням:
[YouTube https://www.youtube.com/watch?v=FVK0nd0ySRO](https://www.youtube.com/watch?v=FVK0nd0ySRO)

3 травня 2018 р.

19-а Щорічна Меморіальна лекція ім. Данила Гусара-Струка (2018): «Останні дебати зі Сталіним. Українські письменники в Москві, 1929 р.»

Доктор Сергій Єкельчик, професор історії та слов'янських студій Університету Вікторії, виступив з презентацією 19-ої Щорічної меморіальної лекції ім. Данила Гусара-Струка 3 травня 2018 року. Він розповів про українських письменників у Москві близько 1929 року, напередодні Великого Голоду в радянській Україні та про терор у всій сталінській радянській імперії. Ця подія була спонсорована Програмою з української літератури ім. Данила Гусара-Струка КІУСу за сприяння Інституту св. Володимира.

Презентацію д-ра Єкельчика можна переглянути за посиланням:

[YouTube https://www.youtube.com/watch?v=kwWkn9Sh-fY](https://www.youtube.com/watch?v=kwWkn9Sh-fY)

Д-р Сергій Єкельчик (ліворуч) у розмові з пані Оксаною Пісецькою-Струк, меценаткою Програми з української літератури ім. Данила Гусара-Струка КІУСу.

Запитання і відповіді після лекції:

[YouTube https://youtu.be/PrgwYsaEDfk](https://youtu.be/PrgwYsaEDfk)

Додаткові фото у доступі на:

<https://www.facebook.com/StrukProgramme/photos/pcb.1081832541954823/1081831385288272/?type=3&theater>

Ознайомитися з архівом попередніх Щорічних лекцій ім. Данила Гусара-Струка можна за цим посиланням:

<http://sites.utoronto.ca/elul/Struk-mem/mem-lect-archive.html>

Новини КІУСу

Нове обличчя у КІУСі

Вікторія Костинюк працює неповний робочий день і займається розповсюдженням публікацій видавництва КІУСу. Вона студіює у бакалярській програмі з гуманітарних наук Альбертського ун-ту. Вікторія також працює для Української Католицької Епархії Едмонтону та бере дуже активну участь в українській танцювальній спільноті.

Вікторія Костинюк

КІУС у громаді

З нагоди відкриття сезону провінційних музеїв 21 травня 2018 р. на території Села спадщини української культури неподалік Едмонтону, КІУС представив свої видання та інші інформації поряд із експозиціями державних установ, товариств та освітніх організацій. Багато людей, які

зупинялися біля столу, вперше відвідували архітектурно-побутовий музей під відкритим небом і були вражені, коли дізналися про КІУС як один (лише з двох) науково-дослідних установ світового рівня (інший — у Гарварді), за межами України.

Ксеня Мариняк, редакторка КІУСу, представляє інститут на відкритті сезону музеїв провінції 21 травня 2018 р. (Світлина: Луїс Мар'янич.)